

PODPARCIE (50) *sb n*

o oraz a jasne; teksty nie oznaczają *é* oraz *-é*.

sg *N* podparci(e) (4). ◇ *G* podparciã (13). ◇ *D* podparciu (20). ◇ *A* podparci(e) (13).

Sł stp notuje, Cn s.v. socha, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVII w.

1. *Oparcie się na czymś dla pewniejszego chodzenia; w przen [może od PODEPRZEĆ SIĘ] [czego] (1) : á káždy będzie trzymał kiy w ręce fwey/ ku podpárciu ftárości fwoiey [viro erit baculus in manu pro multitudine dierum]. BibRadz Zach 8/4.*

2. *Pomoc, wspomózenie, dodanie sił (30) :*

a. *W dziedzinie materialnej (2) :*

Wyrażenie przyimkowe: »ku podparciu [kogo, czego]« (2): RejPos 315; A w oney nadobney fpołączności ftárác fie o to [...] / iákoby wždy ony látá fwe [...] ták wiodł/ thák fpráwował/ iákoby wždy w nich żywot fwoy ftánowił ku czći Pánu Bogn [!] [...] / tákże iefliby fie do thego pozdárzył ku fłużbie Rzeczyfpołitey y oyczyźnie fwoiey/ á ftąd y ku podpárciu y ku porządkowi lepřzemu dobrego mienia fwego. RejZwierc 30v.

b. *W dziedzinie duchowej i umysłowej (28) :*

podparcie czego (14): chociabyś też ani piłmá nic nie vmiał/ áni żadnego podpárcia rozumu fwego przyrodzone⁸⁰ niškąd nie miał RejPos 115, 148, 241v. Cf podparcie czego czym; Wyrażenia przyimkowe.

podparcie czego czym (1): gdyż to ieft znak tych powołanych od Páná/ [...] ktorým też dał przyrodzone ofwiecenie rozumu iákiego/ álbo iákim wychowánim álbo náukámi podpárce przyrodzenia onego/ ktore potým ná mieyfćá á ná ftany fwiátá tego przekládác raczy RejPos 239.

podparcie czyje [= kogo] w kim (1): áczkolwiek przeminie ziemiá/ y miefzkaiący ná niey á wfzakoż podpárce ich będzie w Bodze. BibRadz I 311b marg.

podparcie czyje [= przez kogo] [w tym: G sb i pron (10), pron poss (2)] (12): RejAp 16v; Czytác piłmá bez podpárca Duchá s. máło pomoże. RejPos 141v marg; Iż kto ma namnieyfzã iłkierkę wiary o Pánu fwoim/ á ftára fie o fwięte podpárce iego/ będzie mu tego iefzcze więcey dano. RejPos 337, 1, 131v, 137, 142 marg, 142v, 143 [2 r.], 347; Małz to w ręku Oycze/ byś mi pomogł z tego/ Skrzywdzonym nágródził/ z podpárca twoiego GrabowSet C3v.

W połączeniu szeregowym (1): A gdyż tego doftác áni dołthępic nie możemy/ oprócz rády/ pomocy/ á podpárca Duchá fwiętego. RejPos 143.

W charakterystycznych połączeniach: podparcie młłości, myśli, nadzieje (3), pamięci, przyrodzenia, rozumu (3), wiary (4).

Szeregi: »podparcie a miłosierdzie« (2): A żadna godziná nie ieft áby nędzny człek był od vpadku przeřpiečen/ nie będąyeli podpárca á miłofierdzya duchá fwiętego. RejPos 142v, 347.

»podparcie a nauka« (1): á iákoż okázác mamy tho vfpráwiedliwienie náłze? [...] gdyż bárzo flábe fã myfli náłze/ nie będąyeli podpárca á náuki fwięthey twoiey. RejPos 179.

»rada a podparcie« (1): Ale iż náłz wfzechmogący Pánie/ [...] flábe obaczenie náłze/ iefli nie będzie rády á podpárca Duchá twego fwiętego. RejPos 131v. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

»podparcie a wspomóżenie« (1): A my też [...] iákobychmy go [Zbawiciela] wdzięcznie przyięli w nędzne przybytki fercá fwego/ [...] iefli fobie vprošimy ku lepšzemu zrozumieniu podpárcie á wšpomóżenie Ducha s. *RejPos* 1.

Wyrażenia przyimkowe: »ku podpárciu [czego]« (8): *KwiatKsiąż* L2; Abowiem Pan rozumiał/ iż ich [sakramentów] nam była pilna potrzebá/ ku podpárciu mdłości náłzey. *RejPos* 31; Pomnišz iefzczé ná to/ ku podpárciu lepšzey nádzyeie twey/ iż on [Pan Bóg] nigdy grzešzniki á vpáđłemi ludźmi nie gárdził *RejPos* 147v, 82, 149, 242, 285 [2 r.].

»na podpárcie [czego]« (2): *RejAp* 2; á owo ná podpárcie nádzyeie/ y pošilek iego [Jakuba] przeciw oney boiázni *SkarŻyw* 348.

W *przen* (1) : O wšzechmogący náłz miły Pánie/ podayže z łáłki fwey święthey podpárcie fercá y myšli temu nędznemu człowieczeńštwu náłzemu *RejPos* 241v.

3. *Potwierdzenie, uzasadnienie, przytoczenie na poparcie [czego]* (18) : Commentum seu Commentatio, Wymyšlenie/ Dowód/ Podpárcie rzeczy. *Mącz* 104a; *RejAp* 86; Znowu Márká tego po kilá kroć ná dyšputácýą/ y mowienie y podpárcie tego co zle fałšzywie trzymał/ wyzywano *SkarJedn* 297.

W charakterystycznych połączeniach: *podparcie artykułu, błędu, dumy* (2), *kapłaństwa, obecności [Chrystusa] w sakramencie, pogrozki, pokuty, prawdy* (2), *rzeczy* (4), *wiary, wywodu, żałoby*.

Wyrażenia przyimkowe: »ku podpárciu« (9): kthore [dowody] mu było wolno przed Gwarem vkázowác/ wyiáwšy ty kthorych przed Gwarem ku podpárciu żałoby vżywał *GroicPorz* v3; *Leop* Nn5; A ták też ku podpárciu rzeczy fwey/ baykę iákąš/ onym štárym Papiefkim podobną przypomináli *CzechRozm* 67v, 73, 152v, 187v; *CzechEp* 216, 294; Ale nigdy nie vczynili áni vczynią cudu żadnego prawdziwego ku podpárciu ktorego ártykułu náuki fwey obłędney. *WujNT* 159.

»na podpárcie« (6): A moc fwoię Chryštus ná podpárcie obecności fwey w Sákrámenćie takim cudem pokazál *SkarŻyw* 168; Y ná podpárcie pogroški Božey: budował on korab ná wyšokiey gorze/ powiádáiąc: išz wodą P. Bog škarze y potempi šwiát *SkarŻyw* 270, 390, 493 *marg*; *SkarKaz* 119a.

~ *Szereg*: »na šwiadectwo i podpárcie« (1): Kędy y to obác/ iż pierwšze cudó ná šwiadectwo y podpárcie wiary Piotr šwięty vczynił. *WujNT* 408. ~

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (1) : Suggestio, Podpárcie/ podporá/ też przypomnienie. *Mącz* 145c.

Synonimy: 2. *pomoc, pošilek, wspomóżenie*; 3. *dowód, šwiadectwo, wymyšlenie*; 3. *potwierdzenie*.

Cf **PODEPRZEĆ**